Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai 2022 m. spalio 7 d., Nr. 22-211VK

DĖL LR ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. XIV-635 NUMATYTŲ SPECIALIŲ PRIEMONIŲ, SKIRTŲ KONKURENCIJAI FIKSUOTO INTERNETO RINKOJE UŽTIKRINTI, TAIKYMO

Šiuo raštu Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), atstovaudama nario UAB Bitė Lietuva interesus, kreipiasi į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą (toliau – RRT) su siekiu atkreipti RRT dėmesį į aktualią **veiksmingos konkurencijos trūkumo fiksuoto interneto rinkoje problemą**, o kartu – į praėjusiais metais priimto naujos redakcijos Elektroninių ryšių įstatymo Nr. XIV-635 numatytas **specialiąsias veiksmingas priemones konkurencijai užtikrinti**.

Pažymėtina, kad **dėl veiksmingos konkurencijos Lietuvos fiksuoto interneto paslaugų rinkoje nebuvimo ši rinka jau daugelį metų stagnuoja.** Dominavimas tiek didmeninėje, tiek mažmeninėje fiksuoto interneto paslaugų rinkoje suteikė AB Telia Lietuva pranašumą prieš esamus ir potencialius konkurentus. Per pastarąjį dešimtmetį didelę įtaką rinkoje turinčio didmeninės paslaugos teikėjo – AB Telia Lietuva[1], dalis šioje rinkoje išaugo beveik 20 proc. (nuo 41,6 proc. 2006 m. iki 59,35 proc. 2019 m.). Pastaraisiais metais AB Telia Lietuva fiksuoto interneto rinkos dalis pagal vartotojų skaičių siekė virš 50 proc., pagal pajamas – apie 60 proc., o **artimiausio konkurento rinkos dalis buvo net 4 – 6 kartus mažesnė**. Greta to, fiksuoto interneto prieigos paslaugų teikėjų skaičius pastaraisiais metais reguliariai traukėsi. 2015 –2019 m. laikotarpiu jų sumažėjo nuo 86 iki 78.

Nors teoriškai kiti operatoriai gali naudotis UAB Telia Lietuva siūloma didmenos paslauga ir teikti fiksuotą internetą vartotojams, tačiau praktikoje tokia galimybe beveik niekas nesinaudoja. UAB Bitė Lietuva atlikta analizė rodo, kad **AB Telia Lietuva naudojasi turima padėtimi** – taiko kainų spaudimo taktiką, nuolat kintančias nuolaidas, **tokiu būdu ribodama konkurentų dalyvavimą fiksuoto interneto rinkoje bei paslaugų vartotojams teikimą.** Tai lemiamos priežastys darant išvadą, jog kitiems operatoriams yra neįmanoma efektyviai konkuruoti, o kartu veikti pelningai fiksuoto interneto rinkoje. Vis dėlto šiame kontekste veiksminga konkurencija yra itin svarbi, nes jai esant vartotojams sudaroma galimybė šviesolaidinio interneto paslaugą rinktis iš didesnio tiekėjų skaičiaus. Platesnis tiekėjų pasirinkimas sudaro sąlygas kainų mažėjimui, paslaugų kokybės ir įvairovės augimui. Priešingu atveju, jei esamos tendencijos liktų tos pačios, o dominuojančiai įmonei pavyktų pilnai išstumti konkurentus, paslaugų kainos augimas vartotojams nebebus ribojamos sąžiningos konkurencijos, o kokybės standartas, tikėtina, kris.

Visgi, **2021 m. lapkričio 11 d. Seimo priimtas naujos redakcijos ERĮ įtraukė priemones spręsti veiksmingos konkurencijos trūkumo fiksuoto interneto rinkoje problemą**. Tam, kad būtų užtikrinama konkurencija, ERĮ numato papildomas prievoles rinkoje dominuojančiam subjektui. ERĮ nurodyta, jog ***ūkio subjektas, įpareigotas suteikti didmeninę prieigą prie fizinės infrastruktūros fiksuotoje vietoje ir turintis didesnę kaip 40 proc. atitinkamos mažmeninės rinkos dalį, privalo***

[1] 2019 m. RRT įsakymas dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje: https://www.rrt.lt/wp-content/uploads/2020/05/Isakymas_del_ipareigojimu-Telia_20190719.pdf

užtikrinti, kad jo didmeninio ir mažmeninio produktų kainos atitiktų ekonominio atkartojamumo ar kitus RRT nustatytus reikalavimus, suderintus su Europos Komisijos rekomendacijomis. Minimas ekonominio atkartojamumo testas (angl. „economic replicability test“) – Europos Komisijos rekomendacijose 2013/466/ES siūlomas kainodaros vertinimo būdas, skirtas parodyti, ar kitas pagrįstai efektyvus operatorius galėtų atkartoti didelę įtaką rinkoje turinčio subjekto kainas ir veikti pelningai. Juo atsakoma į klausimą, ar dominuojantis subjektas nediskriminuoja konkurentų – ar sau ir susijusioms įmonėms netaiko palankesnės kainodaros. Pažymėtina, kad šis testas jau sėkmingai taikytas kitose ES valstybėse, pavyzdžiui, Austrijoje bei Slovėnijoje.

Esamos padėties keitimas yra esminė sąlyga investicinėms paskatoms į greitaeigio interneto ryšio paslaugų plėtrą. Atsižvelgiant į tai, LVK kviečia **RRT atstovus susitikimo formate aptarti elektroninių ryšių sektoriaus aktualijas, o kartu esamą konkurencijos trūkumo fiksuoto interneto rinkoje problematiką bei ERĮ numatytų specialių veiksmingų priemonių, skirtų šiai problemai spręsti, taikymo perspektyvas.**

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37060898408

Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė INETA,RIZGELĖ
Data: 2022-10-07 09:30:09